

مجمع تشخیص مصلحت‌های جدید مهم‌ترین رکن داوری نظام جمهوری اسلامی

مجمع تشخیص مصلحت نظام که به عنوان **رکنی اساسی** برای حل مشکلات و بن بست‌های **درون نظام** از سوی امام راحل بنیانگذاری شد، امروز و در دوران ریاست خود به سمت تکمیل وظایف راهبردی خود در حوزه‌هایی همچون نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی حرکت خواهد کرد. با حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی آیت‌الله علی لاریجانی به عنوان رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام منصوب شد. این انتصاب پس از درگذشت آیت‌الله هاشمی شاهرودی عملاً به معنای گشودن افقی تازه در برابر این نهاد مهم و تاثیرگذار در داخل ساختار نظام جمهوری اسلامی است. برای درک این اهمیت مجمع تشخیص مصلحت نظام و مسیری که در آینده این ارگان در ساختار حاکمیتی نظام جمهوری اسلامی خواهد پیمود، باید به گذشته این نهاد مهم هم نگاهی بیندازیم؛ نهادهی که در ابتدا برای حل اختلافات بین قوا شکل گرفت و بعد از آن به دلیل اصلاحاتی که در داخل قانون اساسی صورت گرفت، جایگاهی قدرتمندتر یافت. جایگاهی که توانسته بسیاری از بن بست‌های نظام را در قالب ولی فقیه حل و مسیر را برای رسیدن به یک جایگاه با ثبات تسهیل کند.

چرا مجمع تشخیص مصلحت نظام؟

نظام جمهوری اسلامی به عنوان یک نظام نوپیدا در صحنه بین‌الملل برای اولین بار تلاش کرد تا دو عنصر جمهوریّت و اسلامیت را در قالب یک سیستم به دنیا ارائه کند. طبیعی است که بسیاری از کشورهای مسلمان در دنیا نیز به تجربه جمهوری اسلامی به عنوان الگویی در خصوص دخالت دین در تمام شئونات نظام اجرایی می‌نگریستند.

تر کیب و تحقق دو عنصر اسلامیت و جمهوریّت در قالب قوانین اجرایی‌سی از اصلی‌ترین ویژگی‌های این نظام به شمار می‌آید. تحقق جمهوریّت از طریق تشکیل مجلس شورای اسلامی با انتخاب مستقیم نمایندگان توسط مردم و به عنوان یکی از جلوه‌های حاکمیت‌ملی با وظیفه‌فایده‌گذاری و تحکیم سندیّت شرعی و قانون اساسی و تحقق اسلامیت در قوانین از طریق تشکیل نهاد شورای نگهبان، ترکیبی است که با وجود اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۵۸ پیش‌بینی شده بود. بدیهی بود، فرآیند نخستین سال‌های شکل‌گیری و تحقق نظامی نو با ویژگی‌های یاد شده، اختلاف نظر بی‌امون منطقی ساختن قوانین کشور با احکام شرع و قانون اساسی اجتناب‌ناپذیر نماید.

از جمله مجلس شورای اسلامی با ملاحظه ضرورت‌ها، لوابیع و طرح‌هایی را به تصویب می‌رساند که بعضاً وضعیت جدیدی را پایه‌گذار می‌کند، شورای نگهبان نیز گه‌چنین هدف‌ها را محترم می‌شردم ولی این قبیل مصوبات را حسب وظایف قانونی

پایسده

سرویس سیاسی، ۸۸۴۹۸۴۳۳

نگاهی به مأموریت‌های جدید مهم‌ترین رکن داوری نظام جمهوری اسلامی

مجمع تشخیص نهادی برای شکستن بن‌بست‌های درونی

سهیل معراود | فارس

خود خلاف شرع یا قانون اساسی تشخیص می‌داد و وظیفه‌ای نیز برای مینا قرار دادن احکام ثانویه و حکومتی، ضرورت‌ها و مصلحت‌ها نداشت.

در چنین مواقعی شورای نگهبان به دلیل نوع و شیوه قانونگذاری در کشور، الزام داشت نظرات خود را به مجلس شورای اسلامی اعلام کند. (وعدت مصوبه مجلس) تأکید مجلس شورای اسلامی بر مصوبه خود عدم تأمین نظر شورای نگهبان شرایطی را به وجود می‌آورد که ضرورت ایجاد یک نهاد فصل‌الخطاب برای تشخیص مصلحت اجتناب‌ناپذیر نشان می‌داد.

با وجود رهبری در رأس نظام جمهوری اسلامی، تدوین کنندگان قانون اساسی در سال ۱۳۵۸ تشکیلات و جایگاه جداگانه‌ای برای حل اختلاف بین دو نهاد یاد شده پیش‌بینی نکرده بودند ولی تکرار اختلاف نظر‌ها که رو به تزاید بود عملاً باعث ورود مقام رهبری به مباحث درونی یک قوه به عنوان یک روش می‌گردید و حضور معظم له در مسیر مستقیم قانونگذاری را به‌طور محسوسی افزایش می‌داد و چنین روشی با دیدگاه‌های بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی(ره) هم‌بطنی بر پرهیز از ورود مستقیم و گسترده در حوزه وظایف قوا

تناسب نداشت(البته این مسئله با مدیریت بحران‌ها و حل معضلات اساسی که همواره به عهده‌مقام رهبری است، متفاوت است). اختلاف نظر‌های مورد بحث در سال‌های نخست شکل‌گیری نهادهای قانونگذاری عمدتاً در دو موضوع قانون کار و قانون اراضی شهری بیش از همه ظهور پیدا کرد.

سرانجام پس از مکاتباتی بین مقامات عالی‌رتبه و ذریط وقت کشور، درخواستی در بهمن ماه ۱۳۶۲ به امضای رئیس‌جمهور وقت (حضرت آیت‌الله خامنه‌ای)، رئیس وقت مجلس شورای اسلامی حاجت الاسلام هاشمی رفسنجانی، رئیس وقت دیوان عالی کشور، آیت‌الله موسوی اردبیلی، نخست‌وزیر وقت و حاج سیداحمد خمینی به حضرت امام خمینی(ره) برای چاره‌جویی در این باره، تقدیم گردید. حضرت امام (ره) در تاریخ ۱۷ بهمن ۱۳۶۶ هجری شمسی با صدور فرم‌لی، مجمع تشخیص مصلحت نظام را برای رسیدگی به این قبیل امور تاسیس فرمودند. در حکم امام راحل در خصوص تشکیل مجمع تشخیص مصلحت نظام آمده است: برای غایت احتیاط در صورتی که بن بست‌های شورای اسلامی و شورای نگهبان شرعاً و قانوناً توافقی

حاصل نشد، مجمعی مرکب از فقهای محترم شورای نگهبان، رؤسای قوای سه‌گانه…نخست‌وزیر و وزیر است، متفاوت است). اختلاف نظر‌های مورد بحث در سال‌های نخست شکل‌گیری نهادهای قانونگذاری عمدتاً در دو موضوع قانون کار و قانون اراضی شهری بیش از همه ظهور پیدا کرد. سرانجام پس از مکاتباتی بین مقامات عالی‌رتبه و ذریط وقت کشور، درخواستی در بهمن ماه ۱۳۶۲ به امضای رئیس‌جمهور وقت (حضرت آیت‌الله خامنه‌ای)، رئیس وقت مجلس شورای اسلامی حاجت الاسلام هاشمی رفسنجانی، رئیس وقت دیوان عالی کشور، آیت‌الله موسوی اردبیلی، نخست‌وزیر وقت و حاج سیداحمد خمینی به حضرت امام خمینی(ره) برای چاره‌جویی در این باره، تقدیم گردید. حضرت امام (ره) در تاریخ ۱۷ بهمن ۱۳۶۶ هجری شمسی با صدور فرم‌لی، مجمع تشخیص مصلحت در نظر گرفت.

نگاهی به دوران پس از جنگ
باین حال دوران اصلی نقش‌آفرینی مجمع تشخیص مصلحت نظام در سال‌های بعد از جنگ آغاز شد؛ زمانی که قانون اساسی نیز جایگاه خاصی برای مجمع تشخیص مصلحت در نظر گرفت. هنگامی که قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بحث‌های مشروح دربارهٔ صورتی که بن بست‌های مصلحت، وظایف یازده گانه‌ای مستند به اصول ۱۱۲،

پایسده

روزنامه جوان | شماره ۵۵۵۵

گزارش یک مهدی پورصفا

نگاهی به مأموریت‌های جدید مهم‌ترین رکن داوری نظام جمهوری اسلامی

۱۱۰، ۱۱۱ و ۱۷۷ برعهده این مجمع قرار گرفت تا به عنوان حلقه تکمیلی در حاکمیت نظام جمهوری اسلامی و در شرایط مختلف ایفای نقش نماید. از آن زمان تاکنون مجمع تشخیص مصلحت در خصوص بسیاری از لوابیعی که اختلافات وسیعی بین مجلس و شورای نگهبان وجود داشته‌انظار نظر کرده که پس از تأیید رهبری تبدیل به قانون شده است.

همچنین برنامه‌های راهبردی نظام جمهوری اسلامی در قالب سیاست‌های کلی نظام که به عنوان نقشه راهی برای نظام محسوب می‌شود نیز از جمله خروجی‌های مجمع تشخیص مصلحت نظام بوده است. با این حال به نظر می‌رسد در دوران جدید مجمع، وظایف تازه‌ای بر عهده مجمع قرار گیرد که افق تازه‌ای برای نظام باز کند.

نظرات بر اجرای سیاست‌های راهبردی

یکی از مهم‌ترین برنامه‌هایی که در دوران ریاست جدید مجمع تشخیص مصلحت نظام به صورت جدی‌تری در دستور کار قرار خواهد گرفت، نظارت بر سیاست‌های کلی و اجرای آنها در قوانین است.

ممکن است برخی تصور کنند که این بدعتی جدید در اجرای وظایف مجمع است اما واقعیت این است که این مسئله به صورت جدی از سوی مردم محرم هاشمی‌رفسنجانی در قالب مطالبه‌ای جدی از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی دنبال می‌شد.

با درگذشت مرحوم هاشمی رفسنجانی بپگیری این مطالبه به دوران ریاست آیت‌الله هاشمی شاهرودی واگذار شد که یکی از اولین نشانه‌های آن بحث تأیید

لوابیع مربوط به افه. ای. تی. اف بود. با این حال اجرای تیم وظیفه با اعتراضاتی از سوی مجلس شورای اسلامی و برخی جناح‌های سیاسی روزه رو شد که اغلب آن به دلیل برخی ید سلیقتگی‌های سیاسی بود. به‌طور حتم اجرای این مصوبه می‌تواند به عنوان تحول جدی در خصوص اجرای برنامه‌های راهبردی نظام مورد توجه قرار بگیرد. متأسفانه بسیاری از برنامه‌های کلی و سیاست‌های راهبردی در نغم داشتن مبنایی علمی با بی‌توجهی‌های دولت روزه‌رو شده که نمونه آن اجرای برنامه‌های ۲۰ ساله است.

ضرورت تقویت دبیر‌خانه مجمع تشخیص

تقویت دبیر‌خانه مجمع تشخیص مصلحت نظام و

مرکز تحقیقات وابسته به آن نیز یکی از مهم‌ترین اهدافی است که مورد توجه مقام معظم رهبری است و در دوران مدیریت جدید نیز دنبال خواهد شد. دبیر‌خانه مجمع تشخیص مصلحت نظام به عنوان یکی از مهم‌ترین اتاق‌های فکر نظام نقش بسیار مهمی در تصمیمات اساسی ایفا کرده و طبیعی است که در شرایط فعلی نیز این انتظار وجود دارد تا برنامه‌ها و راه‌حل‌های جدی‌تری برای حل مشکلات کشور از سوی آن ارائه شود.

مشکلات معیشتی نتیجه فتنه اقتصادی حامیان فتنه است

خبرگان رهبری ضمن اشاره به اهمیت یادآوری این حماسه بزرگ، گفت: در اصل ۹ دی روز بصیرت، تکلیف‌شناسی، احساس مسئولیت و ولایت‌مهری است. روز ۹ دی به ما یادآوری می‌کند که باید بیش از پیش در صحنه باشیم تا فتنه دوباره تکرار نشود. امروز ساختن ابعاد فتنه و ایستادگی در برابر نقشه‌های آینده دشمنان انقلاب منتقل می‌گردند، ایستادند. وی افزود: مردم به صورت کاملاً واضح در روز عاشورا دیدند که منافعین، بهائیان و سلطنت‌طلبان به همراه گروه‌های مدعی اصلاح‌طلبی در داخل کشور با رمز تقلب همسو شده و تمام هنجارها را شکستند و به قانون بی‌حرمتی کردند. لذا فتنه سال ۸۸ نزاع جناح‌های درون انقلاب بود که برنامه دو قطبی‌سازی مردم و بر هم زدن انسجام ملی در راستای پیشبرد طرح براندازی و استحاله انقلاب اسلامی با خط‌گیری از نقشه کودتای مخملی در آسیای مرکزی بود. نماینده مردم خوزستان در مجلس

نماینده مردم خوزستان در مجلس خبرگان یا بیان اینکه ۹ دی به ما یادآوری می‌کند که باید در صحنه باشیم تا فتنه دوباره تکرار نشود، گفت: مشکلات معیشتی مردم، نتیجه فتنه اقتصادی بی‌پروان فتنه است. به گزارش مهر، آیت‌الله عباس کمبجی با اشاره به تلاش‌های خود برای تحریف حماسه ۹ دی گفت: این حماسه بزرگ متعلق به ملت ولایت‌مدار و انقلابی و بصیر ایران اسلامی است. مردم در برابر توطئه پیچیده و فتنه براندازی نظام توسط کسانی که پیام دوقطبی را به ضد انقلاب منتقل می‌کردند، ایستادند. وی افزود: مردم به صورت کاملاً واضح در روز عاشورا دیدند که منافعین، بهائیان و سلطنت‌طلبان به همراه گروه‌های مدعی اصلاح‌طلبی در داخل کشور با رمز تقلب همسو شده و تمام هنجارها را شکستند و به قانون بی‌حرمتی کردند. لذا فتنه سال ۸۸ نزاع جناح‌های درون انقلاب بود که برنامه دو قطبی‌سازی مردم و بر هم زدن انسجام ملی در راستای پیشبرد طرح براندازی و استحاله انقلاب اسلامی با خط‌گیری از نقشه کودتای مخملی در آسیای مرکزی بود. نماینده مردم خوزستان در مجلس

دنیای مجازی

بازمانده‌های فتنه

سیدحسین نقوی حسینی نماینده‌ورامین نوشته که: شخصی که در فتنه ۸۸ در حال تخریب اموال عمومی دستگیر و بازداشت شد امروز فرماندار است. آقای مسئول مردم فهمیدند شما باید...

فتنه ادامه دارد...

حجت‌الله عبدالملکی هم نوشته: بزرگ‌ترین اشتباه درباره فتنه ۸۸ این است که تصور کنیم آن جریان به پایان رسیده است! اتفاقاً در شش سال اخیر این مکتب با تئوری بزک شده توسعه‌وایسته حضور خود در میدان را حفظ کرده و با فریب افکار عمومی بدنه اجتماعی خوبی دست و پا کرده و آرای بالایی به دست آورده‌است!

چرا خاتمی شکایت از شریعتمداری را پیگیری نمی‌کند؟

محمد موحد نوشته: حسین شریعتمداری در شبکه ۳: آقای خاتمی تو دو بار با سوروس دیدار کردی، چرا به خاطر این ادعای من شکایت می‌کنی ولی شکایت را پیگیری نمی‌کنی؟ می‌ترسی مدرک ارائه بدم دستت رو بشه؟ همین الان دو تا زونکن سند دارم.

یک نفر دروغ می‌گوید!

مجید قربانی نوشته: الیاس حضرتی: دکتر قاضی‌زاده هاشمی در اعتراض به کاهش بودجه سلامت، استعفا داده. رضاعلی سبحانی فر: وزیر بهداشت به علت سرماخوردگی نتوانسته است در محل کار خود حاضر شود. از بین حضرتی و سبحانی فر و قاضی‌زاده هاشمی یکی داره دروغ میگه!

نوبت توضیح فرماندهان اقتصادی چه زمانی می‌رسد!؟

حامد پهلوانی گفت: فرماندهان عالی رتبه نظامی در مورد یک عملیات ۳۰سال پیش در رسانه ملی به افکار عمومی احترام گذاشتند و توضیح دادند. فرماندهان اقتصادی کشور کی در مورد مسائل اقتصادی روز و معیشت مردم پاسخگو میشن؟

حرفه‌ای گری در صداوسیما

عباس کلاهدوز نوشته: کاری که دیروز رسانه ملی به صورت عام و شبکه سوم (حالا خورشید) به صورت خاص کرد، یعنی دعوت از آقای محسن رضایی و گفت‌وگو با حاج قاسم سلیمانی برای توضیح درباره مسئله حاشیه‌ساز کربلای ۴، باور نکردنی است! خدا کند این حد از حرفه‌ای گری به بقیه بخش‌های سازمان هم سرایت کند.

چه زمانی منتظر پاسخ برز بیدنت باشیم!؟

کاربری به نام فاقیل دور با اشاره به هشتگ پاسخ‌فرمانده در مورد محسن رضایی نوشته: برای پنج سال عملیات فریب مردم، برای پنج سال معطل کردن کشور به خاطر برجام، برای پنج سال وعده‌های دروغین، برای پنج سال ناساختن مسکن مهر، برای پنج سال ایجادر کود و برای پنج سال دولت تدبیر و امید که هر چیزی داشت به جز تدبیر و امید، چه زمانی باید منتظر پاسخ برزیدنت باشیم؟

قلاده‌ها تهمت بر اکنی نبود

علی قلیچکی نوشته: شخص اطلاعاتی (منبع آگاه ایستا) فیلم «قلاده‌های طلا» رو تهمت پراکنی نامیده است. سؤال این است که آیا رهبری به تهمت پراکنی نسبت به یکی از ارگان‌های مهم جمهوری اسلامی سه بار «آفرین» می‌گوید!؟ من بعید می‌دانم.

خودزنی اطلاعاتی

کبری آسوپار در تونیتی نوشته: یک بخشی در واجا خواست با مصاحبه منبع آگاهش با رسانه‌های دولتی، صداوسیما و طالبی را با هم بزندان انتشار نظر تأیید رهبری به قلاده‌های طلا همه چیز را علیه خودشان کرد. واجا گفته فیلم پخش نشود، رهبری نشستنداند دیده‌اند و تشکر می‌کنند. این خودزنی نشانه خوبی برای بزیک نهاد اطلاعاتی نیست.

گزارش خبر

آیت‌الله شبزنده‌دار هشدار داد

برخی بی‌تفاوتی‌ها نباید در حوزویان رسوخ کند

عضو فقهای شورای نگهبان نسبت به تلاش دشمن جهت اثرگذاری در حوزه و تشکیک در مبانی حکومت اسلامی و ولایت فقیه با ظواهر علمی هشدار داد و خواستار هوشیاری طلاب شد. به گزارش رسا، آیت‌الله محمدمهدی

شبزنده‌دار عضو فقهای شورای نگهبان در درس خارج خود که در مسجد اعظم قم برگزار شد، با گرامیداشت حماسه ۹ دی گفت: حماسه ۹دی یادآور ثبات قدم موالیان اهل بیت(ع) و وفاداران به آرمان‌های الهی، اسلامی و انقلابی در برابر هجمه دشمنان است.

وی با تأکید بر اینکه باید ۹ دی را یکی از ایام‌الله به حساب آورد، افزود: قرآن فرمود اگر خدا را یاری کنید شما را یاری می‌کند و ثبات قدم به شما می‌دهد، بحمدالله این نتیجه را در ولایان اهل بیت(ع) در کشور اهل بیت(ع) شاهد هستیم که در ۴۰سال انقلاب اسلامی ثبات قدم داشته‌اند، مردم همواره وفاداری خود را نشان داده‌اند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با بیان اینکه فراز و فرودهای فراوانی برای ملت به وجود آمده اما الحمدلله سرافراز از امتحانات الهی بیرون آمده‌اند، اظهار داشت: این مسئله نتیجه نصرت‌هایی است که ولو عده‌ای با خلوص نیت و وفاداری نسبت به اسلام و اهل بیت(ع) داشته‌اند.

آیت‌الله شبز زنده‌دار با ابراز نگرانی از برخی کم‌کاری‌ها در عرصه فرهنگی ابراز داشت: گاهی شنیده می‌شود که در سمیای جمهوری اسلامی مباحث نادرستی ترویج داده می‌شود، متأسفانه در مسئله حجاب، مرادوات زن و مرد و مسائل اقتصادی اهتمام لازم وجود ندارد، اگر در اقتصاد و مسائل فرهنگی مشکل داریم باید مردم وارد کار شوند تا مشکلات حل شود، موالیان اهل بیت(ع) به ویژه روحانیت باید اهتمام به امور داشته و در بیان احکام الهی رودریابستی نداشته باشند.

عضو فقهای شورای نگهبان خاطر نشان کرد: رهبر انقلاب بارها به دست اندر کاران و مسئولان تذکرات لازم را داده‌اند و مسئولان باید این موارد را سرلوحه کار خود قرار دهند، باید از آرمان‌های انقلاب پاسداری رهبری، آزویی شیعه این مکتب که دولت کربمعه‌ای پریا شود تا احکام الهی در آن جنبه اجرایی پیدا کنند. امیدواریم انقلاب تا ظهور امام زمان(عج) محفوظ بماند و با امانتداری از نسوی همگان تحویل صاحب اصلی شود.

وی اضافه کرد: باید مراقب باشیم که برخی بی‌تفاوتی‌ها در حوزویان و فضلا رسوخ پیدا‌کنند و اهتمام و توجهی که در ابتدا به مسائل داشتند از بین نرود، یکی از نقشه‌های حتمی معاندان اسلام کار کردن روی حوزه‌های علمیه است تا افکار حوزویان را ولو از راه علمی تحت تأثیر قرار دهند و مبانی حکومت اسلامی و ولایت فقیه مورد تشکیک واقع شود، باید در برابر این هجمه سنگین هوشیار باشیم و دست از حمایت از اسلام و آرمان‌های اسلام و انقلاب بر نداریم و حضور در صحنه داشته باشیم.